

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 177/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Š. M., Č., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresnej prokuratúry Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 489/08 a jej uznesením z 9. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Š. M. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2009 doručená sťažnosť Ing. Š. M., Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresnej prokuratúry Čadca (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 489/08 a jej uznesením z 9. januára 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podaním zo 6. októbra 2008 oznámil okresnej prokuratúre skutočnosti nasvedčujúce podozrenie zo spáchania trestného činu J. P. Okresná prokuratúra 29. novembra 2008 odstúpila trestné oznámenie sťažovateľa Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Turzovka (ďalej len „obvodné oddelenie“) na jeho vybavenie. Poverený príslušník obvodného oddelenia uznesením ČVS: ORP-2142/TU-CA-2008 zo 14. novembra 2008 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup v zmysle ustanovení § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Proti tomuto rozhodnutiu povereného príslušníka obvodného oddelenia podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej okresná prokuratúra uznesením č. k. 1 Pn 489/08-10 z 9. januára 2009 rozhodla tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa okresná prokuratúra uznesením z 9. januára 2009 porušila jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, čo odôvodnil takto:

«Uznesenie odporcu obsahuje len čiastočný opis napadnutého rozhodnutia povereného príslušníka PZ, konštatovanie, že sťažovateľ písomne podal sťažnosť bez popisu dôvodov sťažnosti, prehľad zákonných ustanovení, podľa ktorých môže postupovať poverený príslušník PZ a prokurátor a opakovane jedinou vetou konštatuje, že „poverený príslušník PZ postupoval správne, keď odmietol trestné oznámenie, pričom poukazujem na odôvodnenie uznesenia, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje.“

Uznesenie Okresnej prokuratúry považuje sťažovateľ za svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné, lebo prokurátorka sa odmietla vypořiadat' so všetkými námietkami sťažovateľa, čím porušila nielen ustanovenie § 176 ods. 2 Tr. por., ale aj Ústavou SR (...) priznané základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1. (...)

Nie sú žiadne pochybnosti o tom, že sťažovateľ bol účastníkom úradného postupu povereného príslušníka PZ ako i Okresnej prokuratúry Čadca, pretože takéto postavenie mu priznáva zákon č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok), ktorý mu

ako oznamovateľovi v ustanovení § 197 ods. 3 Tr. por. priznáva právo na opravný prostriedok proti uzneseniu podľa § 197 ods. 1 alebo 2 Tr. por. (...)

Prokurátorka v odôvodnení svojho uznesenia vôbec nereagovala na podstatnú časť sťažovateľových námietok, pre absenciu skutkovej a právnej argumentácie je potom uznesenie nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrárne. Na všetky námietky sťažovateľa reagovala len paušálnym zhrnutím, podľa ktorého poverený príslušník PZ postupoval správne a citáciu ustanovení Trestného poriadku. (...)

Sťažovateľ vyslovuje presvedčenie, že jeho vec, ktorá sleduje verejný záujem na zistení páchatel'ov trestných činov, ich spravodlivom potrestaní a náhrade spôsobenej škody spĺňa podmienky prieskumu ústavným súdom z uvedených hľadísk. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresná prokuratúra na námietky sťažovateľa, ktoré uviedol v sťažnosti z 30. 12. 2008 proti uzneseniu povereného príslušníka PZ fakticky nereagovala. (...)

Okresná prokuratúra odôvodnila napadnuté uznesenie nepreskúmateľným spôsobom, obmedzila sa v ňom iba na citáciu niektorých ustanovení Trestného poriadku a vyjadrila súhlas s napadnutým uznesením povereného príslušníka PZ, ale bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností, z ktorých vychádzala, a spôsobu, ktorým k takýmto záverom dospela. S argumentáciou sťažovateľa v jeho sťažnosti a vôbec nevysporiadala. V uznesení neuvádza preskúmateľné dôvody, na ktorých je založené, a preto postup okresnej prokuratúry je nezlučiteľný so základnými zásadami vzťahu medzi orgánmi verejnej moci a občanom, ktoré vyplývajú z druhej vety § 1 ods. 1 a článku 1 ods. 1 ústavy.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo Ing. Š. M. na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Čadca č. k. 1 Pn 489/08-10 z 9. 1. 2009 porušené bolo.

2) Uznesenie Okresnej prokuratúry Čadca č. k. 1 Pn 489/08-10 z 9. 1. 2009 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

3) Okresná prokuratúra Čadca je povinná zaplatiť Ing. Š. M. finančné zadosťučinenie vo výške 1.500 (...) EUR do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4) *Okresná prokuratúra Čadca je povinná uhradiť Ing. Š. M. trovy právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. T. P. do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu, ktoré budú vyčíslené na výzvu ústavného súdu.*“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 489/08 a jej uznesením z 9. januára 2009, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu povereného príslušníka obvodného oddelenia ČVS: ORP-2142/TU-CA-2008 zo 14. novembra 2008.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie označeného základného práva napadnutým postupom a rozhodnutím okresnej prokuratúry, je neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných

všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti ani z jej príloh nezistil, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpal iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a poskytuje.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mal využiť iný právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu práva účinne poskytuje, v danom prípade podnet v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu ako neprípustnú podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľa považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd, príp. ľudských práv a základných slobôd podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. m. napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 28/06, III. ÚS 278/06, II. ÚS 411/08).

Ústavný súd taktiež v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. napr. I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00) zdôrazňuje, že súčasťou základného práva na inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku a ani v zákone o prokuratúre (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2009